

SZILÁGY-SOMLYÓ

TÁRSADALMI HETILAP.

Megjelenik minden csütörtökön.

Előfizetési díjak:
egész évre 4 frt, fél évre 2 frt; községi jegyzőknak és tanítóknak egész évre 3 frt.
Magán hirdetések díja:
Háromszor hasábozott garmond sorért 5 kr; bélyegdíj minden beiktatásért 30 kr.
Hivatalos hirdetések díja:
Egyszeri közlésért tekintet nélkül a szöveg nagyságára, bélyegdíjjal, nyugtából és táblalappal együtt 3 frt.
Nyitott soronként 30 kr.
többzori hirdetésnél kedvezmények nyújthatnak.

A lap szellemi részét illető levelek a szerkesztőséghez, pénz küldemények és hirdetések a kiadóhivatalhoz címezendők.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Bérmintelen levelek csak ismert kőztől fogadtatnak el.

Kisajátítás.

A szilágy-somlyó — margittai helyi érdekű vasutépítés munkálatai az egész vonalon kisebb-nagyobb mérvben kezdetüket vévén, — mivel a vonal kiépítéséhez megkívántató terület kisajátítása ugygyzólván a legaktuálisabb napikérdést képezi, s alig van nap, hogy egy s más oldalról e tárgyan pro et contra viták ne folyjanak, időszerűnek és célszerűnek tartjuk, hogy a kisajátításról és a kisajátított területek kártalanításánál való eljárásról egyetmást elmondjunk.

Kisajátítási eljárás alatt értjük azt a törvényes processust, mely mellett a közérdekű építkezésekhez szükséges területek az egyes tulajdonosoktól a törvény erejénél fogva megfelelő kártalanítás ellenében olvehetők.

Tehát a kisajátítás a megfelelő kártalanítási eljárással karöltve egyútt jár és mindenki, akinek területét a vasutépítéshez, vagy más középítkezésekhez elveszik, törvényről fogva követelheti, hogy elvett, vagy megrongált területe, épületei, ültetvényei, stb. értékének, vagyis károsodásának arányában megfelelő kártalanítást kapjon.

Erre nézve a kisajátítási törvény úgy intézkedik, hogy mindaddig, míg a kisajátítási terv a közmunka és közlekedésügyi miniszterhez bemutatva s az által jóváhagyva nincsen, az építés meg nem kezdhető.

Amint azonban a kisajátítási terv a közmunka és közlekedési miniszter által jóváhagyatott, az illető vasutépítő vállalkozónak joga nyílik ahoz, hogy a vasutépítést a jóváhagyott vonalon, bárkinek birtokán menne is

az keresztül, minden háborítás nélkül megkezdhesse és folytathassa.

A tényleges építkezés megkezdése előtt a szükséges nyomjelzéseket és kutatásokat minden előleges engedély kikérése nélkül megtenni jogában áll a vállalatnak, a netalán okozott károkat azonban a tulajdonosnak igen természetesen ekkor is megtéríteni köteles.

Ha azonban magát a tényleges építkezést, mint például a jelen esetben magát a vasuti töltéseket, indóházakat, pályaudvarokat építeni akarja, ahoz már szükséges az is, hogy a kisajátítandó terület kártalanítására nézve a munka megkezdése előtt, vagy magánegyezséget kössön azon tulajdonosokkal, kiknek területén az építendő vonal keresztül halad, azokat kárttevőleg érinti, — vagy pedig az építéshez szükséges területnek becsértékét — a kataszteri tiszta jövedelem 40-szeres összegének, illetve az építmények és ültetvények becsértékének megfelelő összegben, készpénzben előlegesen bírói letétbe helyezze.

Ha az építési vállalathoz szükséges terület kártalanítására nézve sem magánegyezség nem létesült, sem a törvény által előírt becsértéknek bírói letétbe helyezése meg nem történt, senki sem köteles megengedni, hogy területén az építési munkálatok megkezdessenek, illetve folytattassanak s ha mégis folytatattatnának, az ilyen eljárás nyilván birtokháborítást és esetleg a büntető törvényekbe ütköző idegen ingatlan vagyonnak szándékos rongálása vétségét képezne.

Különösen kényes kérdés az épületeknek, ültetvényeknek kártalanítása. Az épületek legtöbb esetben, sőt ki-

vétel nélkül lebontás előtt szakértő becsüvel értékelendők, mert lebontásuk után azok értéke pontosan meg nem határozható. Eppen így áll a dolog az ültetvények megbecslésénél is. Egy gyümölcsösben például annak sértetlen állapotában előzetesen kell a szakértő becslést fogadosítani, mert ha akkor teljesítjük a becslési eljárást, mikor a gyümölcsfák már kivagdálva, feldarabolva hevernek, többé nem a termő gyümölcsfákat, hanem fatörzseket, ugygyzólván csekély értékű tüzfát fognánk becslés alá vonni, ami pedig az értékelés tekintetében össze sem hasonlítható különbséget teszen.

Hogy valamely terület egészben, vagy részben kisajátítás tárgyát képezze-e, avagy sem, — ha az építési vállalat és érdekelt tulajdonos között egyezség nem létesülhetett — a felett az ugynevezett kisajátítási bizottság határoz. Ezen bizottság úgy alakul, hogy a közmunka és közlekedési miniszter által leküldött kisajátítási terv alapján az illető törvényhatóság közigazgatási bizottsága, esetleg annak elnöke a miniszter rendeletének vételétől számított legfeljebb 8 nap alatt, a közigazgatási bizottság kebeléből, vagy a törvényhatósági bizottság tagjai közül egy elnökből, két tagból és egy jegyzőből álló bizottságot küld ki s egyúttal a bizottság eljárásának határidejét is kitűzi. Ezen bizottság aztán községenként fogadosítja a kisajátítási eljárást, melynek folyamán úgy a tulajdonosok, mint a telekkönyvileg érdekelt észrevételeiket megtehetik, bizonyítékaikat érvényesíthetik. A dolognak ezen ágában legfelsőbb fokon a közmunka és közle-

kedésügyi miniszter dönt, melyhez a sérelmesnek talált határozatok ellen csak 3 napon belül van a felebbezés megengedve.

A kisajátítási iratok a kártalanítási eljárás keresztülvitelét végett az illető birtokbíróshoz tételnek átal, a rendes birtokbíróshoz hatáskörébe tartozván azon kérdésnek eldöntése, hogy a kisajátítás alá tartozónak megállapított területek, építmények, ültetvények, stb. minő pénzértékben lesznek az építő vállalat által kártalanítandók. Szükségtelen megemlíteni, hogy a telekkvi érdekelt, a jelzálogos hitelezők itt is mindenkor meghallgatandók.

Az elmondottakban halvány képét adtuk ama nem kevésbé komplikált s a laikus emberek előtt bizony még nagyobb körvonalaiiban is alig ismert kisajátítási és kártalanítási eljárásnak, mely egy vasut építésénél az érdekelt földtulajdonosok által szem előtt lenne tartandó.

Nem tartjuk időszerűtlennek megemlíteni, hogy a vasutépítés is ép olyan nyereszkedési vállalat, mint más kereskedelmi, szállítási, vagy bármely más építési vállalat és a vállalkozónak, esetleg alvállalkozóknak ugyancsak érdekükben áll, hogy az építést úgy állítsák elő, hogy mellette minél busásabb tiszta haszon maradjon fenn. E célból sok esetben a közérdektől kisebb-nagyobb mérvben eltérő irányváltoztatásokról s a kisajátítási tárgyaknak alacsony értékben átvételéről is lehet szó.

Viszont azoknál, akiknek területin az építendő vonal keresztül húzódik, a személyes érdek nyomul előtérbe s nem ritkán oly magas kisajá-

A „Szilágy-Somlyó” Tárczája.

Két testvér.*)

Dermesztő hidegben állt a vizaknai harcz. Egyik félen Bem kétezer emberrel. A másik félen Puchner tábornok nyolcezer rendes császári katonával s több ezer szász és oláh felkelővel.

Kilencz óra tájban a harczvonalból tántorgó léptekkel, puskájára támaszkodva, jött be a városba Bárdy, negyedik honvédszászlóaljbeli őrmester.

Termetre valóságos óriás. A szuronyán és a puskája agyán egyaránt piroslott a vér. Látszott, hogy a rohamokban emberségesen közreműködött. De egy kartácsforgács megsebesítette a czombján és kénytelen volt otthagyni a harczot.

Az első cseréppel fódott háznál érezte, hogy ereje elhagyja, tovább nem tud menni. A mint visszatekintett, maga mögött látta hulló vérenek hosszú vonalát a havon.

Megkopogtatta puskájával a kaput. A kapu kinyílt és Bárdy egy pár rémült oláh férfit és nőt talált ott.

— Vigyetek ágyba, mossátok ki a sebemet, mert elájulok.

Sietve engedelmeskedtek neki, mert a város a magyarok kezén volt és az oláhság nem tudta még, hogy a mai ütközetben kié lesz a győzelem.

*) A „Budapesti Hirlap”ból.

A hátulsó udvari szobában, a hol lefektették, már feküdt valaki az egyik ágyban.

— Ki az? — kérdi Bárdy.

A házigazda, egy Baliztye nevű költelverő, remegő hangon felelt:

— Bocsásson meg honvéd ur, egy sebesült osztrák tiszt, a kinek a vállpercze át van löve.

— Én nem bánom, hanem ha Bem tábornok megtudja, magát főbelöveti. A puskámat!

Odaadták neki, fölhuza a kakasát, az ellenséges tisztnek szegezte s németül szóla:

— Mi az ön rangja?

— Kapitány vagyok a Bianchi-erredben.

— Kapitány ur, önt ezennel foglyommá nyilvánítom. Ha el akar távozni a szobából, agyonlövöm.

— Helyes, felelt hidegen a kapitány és befelé fordult az ágyban.

Bárdy megevett egy tál forró levest, kiivott egy kupa pálinkát, aztán puskáját maga mellé téve, mély, letargikus álomba merült.

Mikor fölébredt, egészen jól érezte magát, úgy, hogy azonnal leszállt az ágyról.

— Ne mozduljon! — kiáltott rá egy nyers hang.

A kapitány az ágyban ült és pisztolyt szegezett neki. Bárdy puskájáért nyúlt. A fegyver eltűnt. Két karját csüggedten leeresztette.

— Mi a rangja? — kérde a kapitány.

— Őrmester vagyok.

— Őrmester, önt ezennel foglyommá nyilvánítom. Ha el akar távozni a szobából, agyonlövöm.

Bárdy elnevette magát.

— Én fogoly? A magyar sereg kellő közepén?

Erre a kapitány nevette el magát.

— Ön úgy látszik, nem tudja, hogy Bem a csatát elvesztette, és serege nagy veszteséggel hátrál Szász-Sebes felé.

— Lehetetlen.

— Ugy van.

Bárdy sebbel-lobbal öltözködni kezdett.

— Mit csinál?

— Látja. A sereg után akarok menni. Ez becsületbeli kötelességem.

— Elfelejt, hogy foglyom.

— Hát akadályozzon meg a távozásban.

A tiszt letette a pisztolyt.

— Mi volt ön, mielőtt beállt honvédnek?

— Jogász Pesten.

— Élnek a szülei?

— Élnek.

— S vannak testvérei?

— Két bátyám szolgál Görgey alatt. A kapitány szomorúan sóhajtott.

— Nekem meg egy öcsém szolgál a bécsi légióban, az önök zászlója alatt. Szüleink szemefénye, büszkesége. Ha ugyan él még s el nem esett, vagy meg nem fagyott ebben az irtóztató időben.

Bárdy lehajtotta a fejét s lassan mondá:

— Milyen szerencse, hogy én rossz

fiú és rossz diák voltam. Arra születtem, hogy verekedjem.

— A szülőknek az mindegy, azért ön ö nekik ép oly drága, mint a többi fiuk... Ne menjen, fiatal barátom, ott kint agyon verik az oláhok.

— Majd a kert felé szököm a mezőre... de sebem jelentéktelen, mennem kell.

— Tudja mit — szólt a kapitány — legalább vegye föl az ön köpenyegemet, csákómat, kösse föl a kardomat, fogja a pisztolyaimat, üljön a lovamra és úgy meneküljön.

Bárdy sebesen megtette.

— És most nevét, kapitány ur — szólt, mikor átalakult osztrákká.

— Stramm Gottfried.

— Én Bárdy vagyok. Isten önnel.

Köszöntek egymásnak, Bárdy elsietett, a kapitány lovát kivezette és a kapu előtt rápatanva, lassu ügetésben megindult Toporcsa felé.

A császáriaknak már csak a sebesültjeik voltak Vizaknán, az oláh lázadók ellenben előzőnlötték a várost. Egy pár égő magyar ház lángja magasra csapott a kezdődő szürkületben. Az oláh lándzsások az utcán bevert hordókból kalappal mérték a pálinkát. Sokan danoltak s lándzsájukat eszeveszetten forgatva, táncoltak a keményre fagyott havon. Más részeg emberek azzal mulattak, hogy az elesett honvédek holttestét szurkálták. Valamelyik kapu kerítésére (tán ott tanýázott a tribun?) honvédsapkás fejek voltak kitűzve. Bárdy az iszonyattól és a dühtől minden porcikájában remegett.

titási árkövetelésekről hallunk, amelyek általános visszatetszést szülnek.

Nem szorult az építési vállalat a mi szerény tanácsunkra, hogy mi módon járjon el a kisajátítás és kártalanításnál, — viszont a lapok olvasói is a természetes józan észnél fogva, minden paragrafus* tüzetes ismerete nélkül is tudhatják azt, hogy a vasut-vállalat, ha nem kívánhatja azt, hogy magános emberek földjeiket a közjó érdekében a vállalkozók nyeresége nagyobbítására ingyen, vagy potom árban oda adják, — bizonyára nem köteles a tényleges károsodást felülhaladó képzelt követeléseket megfizetni.

Legzérlavezetőbbnek tartjuk és ajánljuk azért olvasóinknak, ép úgy mint a vasutépítési vállalatnak, hogy a kártalanításra nézve méltányos egyezsége lépjenek és a hosszadalmas kisajátítási s kártalanítási perek utvesztőjébe bele ne menjenek. És pedig azért, mert a kisajátítási eljárásnál sokkal nehezebb az igényeket biztosan mérlegelni, mint másnemű kártalanításoknál s igen gyakran volt már reá eset, hogy a legtisztábbnak látszó igények is a törvényes eljárás retortáján keresztül füstbe ment ábránddá váltak s vagy az építő vállalat, vagy a kisajátítandó s kártalanítandó terület tulajdonosa fizetett annyi költséget az eljárás végén, mely a per tárgyának többszörös értékét felülmulata.

Nem azért írjuk e sorokat, hogy az építés által érdekelt olvasóinkat az őket jogosan megillető kártérítési igényeiről lemondásra bírni akarnók, sőt ellenkezőleg e sorok figyelmeztetés akar lenni, hogy itt két, most már tisztán magánérdek észszerű összeegyeztetéséről van szó, melyhez sem az áldozatkészségnek, sem a hazafiságnak többé semmi köze s így magukat a vállalat által jogaikban megcsorbítottatni ne engedjék.

De a vállalathoz is lenne kevés szavunk. A munkálat folyik, a töltések emelkednek, partokat vágnak le, völgyeket töltötenek fel, ültetvények kiirtva, kivágva fekszenek s a kisajátításról, a kártalanításról még eddig komoly szó nem esett. Több birtokostól tudjuk, hogy birtokát assák, vésik, de a kártalanítás végett az építő vállalat részéről még semmiféle határozott ajánlat nem tétetett, — annál kevésbé lehet szó a kártalanítási becsérték letétbe helyezéséről, vagy kifizetéséről.

A vasutépítési vállalatnak nem szabad fenéig őríteni a kisajátítási törvény biztosította kedvezményeket, de figyelembe kell venni a közönség érdekeit is.

A kapzsiság mellőzése és a gyakorlatiasság az, ami ez eljárásnál mindenk előtt szem előtt tartandó. A gyakorlatiasság pedig első sorban is magával hozza a méltányosságot, és magával hozza annak tudatát, hogy a kártalanítási eljárásnak ad graecas calendaris való elhalogatása magára a vállalatra sem lehet kedvező eredményre vezető.

Bölcöni Sándor.

Szinészet

Márczius hó 1-én került sorra Géczynek remek népszínműve „A gyimesi vadvirág.” Tóth Katicza, Ferencz né és Derenghy több ízben érték el hatást sikerült dalaikkal, de legtöbb élvezetet nyújtott Bokor Tivadar (Törpe Csura) remek alakításával.

Márczius 2-án Megyeri Dezső „Az első per” című vígjátéka adatott elő. A főérdem most is Bokor (Galina Mátyás) illeti, ki mind többoldalú komikusnak mutatja magát. Tóth Katicza kedves kis jelenség volt.

Márczius 3-án ismét színre került „Az államtitkár ur” zónaelőadásban, ugyanolyan szereposztással és sikerrel, mint előbb.

Márczius 4-én színre került „Dreyfus kapitány”, Deréki Antal színműve. A cím reklamnak jó, de a darabban nagyobb szabású alakításokat produkálni nem lehet. Az előadás közepsikerű volt.

Márczius 5-én ismét Géczy darab volt, „A leszámolás.” Ikertestvér a „Gyimesi vadvirág”-gal, bár nem olyan hatásos. Az énekes személyzet kitett magáért.

Márczius 7-én Szirmay Jozefin jutalomjátékul „Trilby”, Georges Maurier nagyhírű színműve került előadásra. Szirmay, bár kissé nem volt hangjánál, most is megmutatta, hogy ő a lelke a társulatnak. A közönség mindvégig feszült figyelemmel kísérte játékát és többszörös kihívással jutalmazta értelmes alakítását. Fehér Károly (Svengali) ugyancsak megállotta helyét. Közönség szép számmal.

Különfélék.

— Báró Banffy Dezsőt, Magyarország volt miniszterelnökét, a szilágy-somlyói választókerület országgyűlési képviselőjét Ő felsége a király a magyar udvartartáshoz

főudvarmesterré nevezte ki. Báró Banffy Dezső ezzel zászlósúr lett és az országbíró, a bán, s a tárnokmester után következő, rangban negyedik egész Magyarországon.

— **Márczius 15-ikének megünneplését** ez évben a Polgári olvasókör rendezi a színházban kiküldött rendező bizottsága által. A nemzeti ünnepélyre a következő sorrend lett megállapítva: 1) Az ünnepély megnyitása Veverán József ügyvéd olvasóköri elnök által. 2) Hymnus. Előadja Lukácsffy Ödön ügyvéd vezetése alatt működő zene-egylet és a polgári daloskör. 3) Kossuth Lajoshoz. (1848-iki költemény) szavalja: Molnár Mariska k. a. 4) Nemzeti dal, előadja: a polgári daloskör. 5) 1848 Márczius 15. Beszéd, tartja tiszt. Körössy Endre. 6) Talpra magyar. szavalja: Szentkirályi Albert. 7) Szózat. Előadja a zene-egylet és a polgári daloskör. 8) Záróbeszéd. Az ünnepély kezdete d. e. 10 órakor lesz. Este a színházban díszelőadásul: „Petőfi élete és halála” című hazafias és nagyhatású színmű fog előadani.

— **Kinevezés.** A m. kir. igazságügyi miniszter Hulimka József tasnádi járásbírói irnokot a máramaros-szigeti törvényszékhez segéd telekkönyvvezetővé nevezte ki. — A debreczeni kir. ítélőtábla elnöke Somlyó Dezső végzett joghallgatót a debreczeni kir. ítélőtábla területére segélydíjas joggyakornokká nevezte ki s szolgáltatattalra a zilahi kir. törvényszékhez osztotta be.

— **Lemondás és jelölés.** Báró Banffy Dezső — főudvarmesterré lett kinevezése következtében — mint zászlósúr a főrendiházban fog helyet foglalni s ezért országgyűlési képviselői állásáról Lukácsffy Ödönhöz, a szabadelvű párt elnökéhez intézett levelében lemondását kijelentette. A szilágy-somlyói választókerület eként megüresedett képviselőségére a függetlenségi párt Ugron Gábor jelölt-ségében már meg is állapodott. Mint a szabadelvű párt vezérő emberéitől kiszivárgott hírt közöljük, hogy Ugronnal szemben a szabadelvű párt jelöltet sem fog fölléptetni. Ugron Gábor a felajánlott jelöltséget elfogadta.

— **Köszönet.** Lang József sz.-somlyói lakos 5 frtot ajándékozott a krasznai állami elemi népiskola szegény tanulóinak eegélyezésére, mely szíves adományért hálás köszönetét nyilvánítja a krasznai áll. isk. gondnoksága.

Márczius 15-ike és Kossuth Lajos halálának évfordulója. Egy bécsi tanár, a kinek nevét minden ország nagy városában ismerik, hol valaha körkép volt, inkognito megnézte a Bem-Petőfi körképet. Kritikája pedig az ő bírálata a legilletékesebb, csak most tudódott ki s ez röviden annyi, hogy „mindama körképek közül, melyeket valaha látott, művészi tekintetben a Bem-Petőfi körkép a legelső”. Hozzátehetne volna a derék professor, hogy egyben a leghazafiasabb is. Hazafias indító ok — szabadságharcunk félszázados jubileuma — hozta létre; hazafias a tárgya — szabadságharcunk egyik diadalmas csatája, Nagy-Szeben bevétele; főalakjai: Petőfi, Bem apó; hazafias a kompozíciója; magyaros minden ízében. Ez a hazafiság

megnyilatkozik most is a márczius hónap két nagy ünnepnapján, az örvendetes márczius 15-ikén és a gyászos napon, Kossuth Lajos halála évfordulóján. Művészi kivitelű, díszes emlékérmek jönnek a mai nappal forgalomba, — rajtuk Petőfi és Bem remek képmásával, — melyek a márcziusi két ünnep idei emlékére készültek. A kinek ilyen érme van, márczius 15-ikén és 21-ikén ingyen nézheti meg a Bem-Petőfi körképet, a 48-as idők e hatalmas művézi emlékeztetőjét. Az érem ára 15 kr. A kedvezmény, mely az érmehez van kötve, a vidéki ünneplőkre nézve ugyan alig jöhet figyelembe, maga az érem azonban, mint 1899. márczius 15-ikének emléke, itt nálunk is használható. Az érmek árából befolyt jövedelem egy részét a körképtársaság jótékonyozélna, a nagyszabeni csatában résztvevő szegény öreg honvédek fölsegítésére fordítja.

— **Veszett kutya** csatangolt a mult héten Kémer nagyközség utcáin, egy asszonyt és egy kis leányt meg is mar. Mindkét sérültet azonnal felszállították Budapestre, a Hőgyes intézetbe. A községben a kutyák most 40 napig megkötve szoros zár alatt tartanak.

— **Az Osztr. Elemi Biztosító Részvénytársaság,** mely Bécsben 1897-ben nagyiparosok által 4 millió korona teljesen befizetett alaptőkével alakult, működését Magyarországra is kiterjesztette és „Osztr. Elemi Biztosító Részvénytársaság Magyarországi Fiókgazgatóság” czég alatt Budapestben (V., Sas-utca 14.) képviselőiséget létesített, melynek tagjai Dr. Matlekovits Sándor ur val. bels. titk. tanácsos, a társaság igazgató tanácsosa stb. és Sebestyén Henrik ur. Az új képviselőiség működését már megkezdte és egyelőre a tűzbiztosítási ágazatot cultiválja. A társaság hivatásának tartja, hogy úgy a gazdaközönség, mint a gyárak, iparosok és kereskedők érdekeit a biztosítás terén a lehető leghatásosabban felkarolja, mit úgy mérsékelt díjak kiszabásával, mint a károk felvételénél szem előtt tartandó kifogástalan méltányossággal annál is inkább elérni vél, minthogy a társaság e tekintetben más biztosító vállalatokkal szemben semmiféle kötelezettségben nem áll.

— **Hirdetmény.** Tapasztaltatott és számos panasz is tétetett e hivatalnál a miatt, hogy egyes lakóházaknak utcái falát gyermekek, sőt sokszor sárkányabb ifjak szándékosan berondítják, parkányait letördelik, a falakra pedig szemérmest sértő feliratokat, rajzokat alkalmaznak, a mi egyrészt a háztulajdonosoknak mód nélkül sok bosszúságot és kiadást okoz, másrészt pedig a közérkölciségnek nem éppen követendő példáját, súlyedését mutatják. Midőn tehát ezeknek, a különben is törvényileg is üldözött és büntetendő cselekményeknek gyakorlásától az illetőket eltiltom; egyidejűleg felhívom a szülők, gyámok, mesterek, stb. figyelmét arra, hogy a nevelésükre és gondozásukra bizott gyermekeket a városi épületek falainak rongálásától, beirkálásától szintén eltiltani s ez irányban őket háziilag is felügyelni s fegyelmezni sziveskedjenek; a háztulajdonos urak figyelmébe

Százsor a nyeregkapában levő pisztolyok után nyult, hogy valami garázda hezköt lelődjön, de észébe jutott, hogy még szüksége lehet a töltött fegyverekre. Az oláhok különben egyenruhájá láttára köszöntek és utat nyitottak.

Toporcsát lángokban találta. A menekülő magyarok gyujtották föl. Az utca tele volt diadalmármoros oláhokkal. Honvéd holttestek is sűrűn heverték szerte-szét. Ezek mind sebesült és fáradt katonák voltak, a kik a seregtől elmaradtak s itt agyonverettek a százsoros tulerő által. Mikor Bárdy a falu közepére ért, a fölvegről egy több száz főnyi ordító tömeg közeledett befelé. Oláh lándzsások voltak, a kik vagy husz honvédet s ugyanannyi bécsi légionáriust kísértek közrefogva — valamennyi husz éven alul lévő, bajszatlan gyerek. Bárdy megállt az ut közepén.

— Halt! — kiáltott mennydörgő hangon.

A tömeg megállt.

— Tud valaki közületek németül? — kérdé.

— Én tudok — felelt egy pópa, a kinek kard volt az oldalán.

— Hová vizitek a foglyokat?

— Leölni.

— Pópa, hogy mersz ilyet mondani, hisz neked tudnod kell, hogy a hadifoglyokat nem szabad bántani?

— Most bizott meg vele egy őrnagy a Bianchi-ezredből.

— Hazudsz pópa. Én pedig a császár nevében megtiltom nektek, hogy a hadifoglyokat bántátok. A ki pedig mukkanni mer, azt keresztül lövöm.

Erre mind a két pisztolyát elővette:

— Te léss az első pópa, szolt Bárdy és pisztolyával végig csiklandozta a papot.

— Jól van tiszt ur, de mi történjék a foglyokkal? — felelt alázatosan a pópa, a kinek erkölceit a ráirányzott pisztoly láthatólag megszelidítette.

— Azokat én Vizaknára kísérem a főtábornok elé.

— De mi is elmegyünk ám tiszt ur.

— Igen? A csatatérrel ellenkező irányba? Ezt szívesen teszitek, azt tudom. Nem pópa, nekem csak negyven tegyveres kell, a többi menjen a futó Bem után. . . különben főhadnagyi szavamra mondom, hogy a főtábornok ur mindnyájatokat főbe lövet.

A pópa elmondta hiveinek a tiszt ur kívánságát. Ha egyetlen bátor férfi lett volna a vérszomjas tömegben, a vakmerő Bárdynak vége lett volna. De nem volt. Rémtetteik folytán rossz volt a lelkiismeretük s ez gyávává tette őket. Kiválasztották a negyven fegyverest s a pópa élükre állt.

Ezalatt Bárdy részvétellel mustrálta a pelyhes állu fickókat, kik daczos némasággal hallgatták a jelenetet. Hirtelen egy ötlet támadt a fejében.

— Önök a bécsi légió tagjai? — kérdé.

— Igen.

— Nem tudnak valamit egy Stramm nevű légionáriusról?

— Itt vagyok — szolt egy hang s egy csinos, erőteljes barna fiu lépett elő a csoportból.

(A pópa fülelt, hogy mi lesz.)

— Önnek a bátyja, Stramm Gott-

fried, tisztársam, kapitány a Bianchi-ezredben.

— Testvérbátyám.

— Tudja meg, hogy súlyos sebesülten fekszik Vizaknán s lábában egyre önt hívja és emlegeti.

A fiatal katoná lehajtotta a fejét, talán hogy megindulását elrejtse.

— Pópa, folytatá Bárdy, ez alá a fiatal ur alá adj egy lovat, fényes jutalmat fogsz kapni Stramm kapitánytól, a miért a lázadók által félrevezetett öcsését segítettél visszazerezni.

Stramm fölvetette a fejét.

— Főhadnagy ur, legyen szíves tudomásul venni, hogy engem nem vezetett félre senki, lóra pedig nem ülök, mikor bajtársaim gyalog mennek.

Bárdy szeretne volna megölelni a derék fiut.

— Ne okoskodjék, így gyorsabban fogunk menni s hamarabb meglátja szegény bátyját.

A pópa, a ki nagyon szolgálatkész emberré vált, hamar előkerítette a lovat. Azzal a kis csapat elindult vissza, Vizakna felé. Alig haladtak száz lépésre, Bárdy maga mellé intette az utána lovagoló fiut, s rövid szavakkal leleplezte magát. Csak azt nem árulta el, hogy a bátyjának könnyű sebe van. Attól félt, hogy az erős lelkű fiu akkor nem fogja itt hagyni társait.

— Mi lesz a foglyokkal? kérdé Stramm.

— Már megvan az ötletem. Fogja az egyik pisztolyomat s lehetőleg löjje le a pópát, de csak mikor azt kiáltom: A huszárok! Most menjen hátra.

Stramm elmaradt Bárdytól. Még száz

lépést haladtak. Akkor Bárdy megállította a csapatot.

— Lódobogást hallok — szolt a pópához — maradjatok itt, majd rekognosz-czírozni megyek.

Azzal előre vágatott. Kis idő múlva száguldva tért vissza.

— A huszárok, a magyarok! Meneküljete!

Egy lövés dördült s a pópa a hóba bukott. Stramm elvégezte a rábizottakat. Az oláhok eszeveszetten futottak be az erdőbe. Bárdy csendes nevetéssel megállt a magyar csapat előtt s így szolt magyarul.

— Most pedig, fiaim, szedjétek össze a derék oláhok által elhajigált fegyvereket, vonuljatok ide le balra, egy elhagyott malomba s ott várjatok meg. Én Bárdy őrmester vagyok a negyedik honvédzászlóaljtól s még Strammot kell Vizaknára beliferálnom.

A bámuló gyerekek alig tértek magukhoz meglepetésükből, Bárdy elvágatott a légionáriussal.

A Vizaknán kiállított örök szalutáltak neki, ő pedig egyenesen Balistye kötelverő házához ment s képzelhető Stramm kapitány öröme, mikor késő éjjel fölverik és előtte áll épen, egészségesen az öcsce.

— Holnap vizlek Bécsbe, rossz fiu, egy hónapi szabadságom van a sebem miatt.

Bárdy öt percz múlva elbucszott a testvéreiktől s robogott a malomhoz. Ott élére állt a fiuknak s hegyeken-erdőkön keresztül elvitte őket Bem táborába.

Az öreg Bem tüstént megtette főhadnagynak. **Rákosi Viktor.**

együttal melegen ajánlom, hogy a meny-nyiben házuk falát tisztán akarják meg-örizni, a hirdetések és falragaszok szá- mára a falra kisebb költséggel egyszerű fekete színre festett hirdetősi táblákat alkalmazzanak. Rendőrkapitányi hivatal. Szilágy-Somlyón, 1899. február hó 22-én. Hegedűs Sándor, rendőrkapitány.

— Ragályos betegségek. Folyó évi február 19-iki állapotnak megfelelőleg a „Földmívelési Értesítő”-ben az ál- lategesszégügyi kimutatás Szilágyvármegyé- ről következő hivatalos adatokat közli: Himlő: Bogdánháza 4 udv., összesen 1 község 4 udv. — Rühkór: A-Várcza 1 udv., Mocsolya 1 u., összesen 2 község 2 udvar. — Sertésvész: Báboza 1 udv., Bogdánd 3 u., Nyírsid 1 u., Perecsen 1 u., Zsibó 1 udv., összesen 5 község.

— Foulard-selyem 65 krtól 3 frt 35 krig méterenként — japáni, chinai stb. legújabb mintázatok és színekben, valamint fekete, fehér és színes Henneberg-se- lyem 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — a legdivatosabb szövés, szín és mintázat- ban. Privát-fogyasztóknak postabér- és vámentesen, valamint házhoz szállítva — mintákat pedig postafordultá- val küldenek, HENNEBERG G. selyem- gyárai (cs. és k. udvari szállító) Zürich- ben. — Magyar levelezés. Svájcba két- szeres levélbélyeg ragasztandó.

Irodalom.

—A „Kolosvári Lapok” most meg- jelent (10-ik) számának gazdag és válto- zatos tartalmából kiemeljük a következő figyelemre méltó cikkeket: Hegedűs Sándor. (Képpel.) — Darab álom. Apáthy István. — Fogtán a nóta. Irta Kovács Dezső. — Bálint Márta. Irta Felszeghy Dezső. — Nagy histriók: Blaha Lujza. (Képpel.) Irta Janovics Jenő. — Magyar dal. Irta Farkas Sándor. — A dicsőség útján. (Regény.) Olaszból fordítja Cs. Papp József. — Irodalom. — Színház. — Hétről-hétre. — Stb. stb.

— „A Kert”, a kertészet összes ágait magába foglaló kertészeti szaklap 5-ik száma a következő tartalommal je- lent meg: Konyhakertészet. — Gyümöl- csészet. — Diszkertészet. — Lugas. — Méhészet. — Közelről és távolról. — Tárca. — Gép- és eszközlétár. — Hírek. — Apró szakközlemények. — Szerkesztői üzenetek. — Vásárcsarnok. — Színes műmelléklet: A Lawson körte. — Fa- metszetek. A „Kert” szerkesztősége és kiadóhivatala Budapest, VI., Andrassy-ut 23. sz. a. van.

— „A Zenélő Magyarország” zongora és hegedű zenemű folyóirat 5-dik füzeté érdekes tartalommal jelent meg. Tartalmazza ezen füzet: I. Szent Gály Gyula „Himfy szerelméből” (A szerelem melyre két szív.) magyar dalt. II. Ögyek (Langer Viktor) „Szép Gacsó Ilona” melodramát. III. Heidlberg Albert „A hevesi lányok” Lengyelkét. Minden füzeté ily gazdag tartalommal jelenik meg e közkezdelt zenemű folyóiratnak. Egy-egy füzet mindenkor 10 oldalon a legszébb s legizkérőbb divatos zeneújdonosságokat hozza — negyedéven 6 füzet 60 oldal zeneművet ad 1 frt. előfizetésért. Egyes számok 25 kr-ért, ha az összeg előre be- küldetik. Előfizethetni a most folyó év- negyedre csak a „Zenélő Magyarország” (Klökner Ede) zenemű kiadóhivatalában Budapesten, VI., Csengery-utca 62/a, honnan megismerésre mutatványszámot ingyen és bérmentve küldenek.

— Egyiptom és Görögország. A tudomány régóta keresi a görög művelt- ség egyiptomi elemeit. Az archeologia a képzőművészet terén nem igen talált rokon- ságot, de a mythologia (Müller) s a philosophia (kivált Röth és Gladisch), annál többet. A görögök I. Pszamitik idejében kezdtek Egyiptomba vándorolni. A böles uralkodó szívesen fogadta a jövevényeket, de gondosan úgy telepítette le őket, hogy a nilus elválasztja az egyiptomiaktól. A nép gyűlölettel fordult el a csalárd jövevé- nyektől. Tisztátalan faju teremtmének tekin- tette a hellént, kinek közelében fertőzés nélkül élni nem lehet. Az alsóbb nép a viláért sem akart együtt enni a görögökkel, nem használta tájkukat, fazekait. Az elő- kelők bizonyos lenézéssel tekintettek e gyerek-oroszág csöcsap, könnyelmű fiaira, kiknek ősei néhány század előtt még barbá- rok voltak. Annál nagyobb tisztelettel tekintettek a hanyatlásban is nagy Egyip- tomra az élelmes görögök. Hozzájuk simul- tak, isteneiket ez őskultúra isteneitől származtatták, bőseiket az ősi pharaóktól. S kezdetét veszi egy nagy procezsus, a gyerek-oroszág iskolába jár a régihez, tanul, emelkedik hozzá. A mint Egyiptom süllyed, úgy nő Görögország, s a történet lejtőjén

szembetalálkoznak nemaokára. Egyik lefelé megy, vénülve, aggva, a másik ifjú erőben siet fölfelé. Leveszi roskadozó hátáról a terhet, s vízi magával ragadmányát a magasba, a művészi ideál felé. Egy nép ifjúsága jelen meg előttünk, mely magában olvasztja a régi élet tanulságait, eredményeit s a kísérletek helyébe lép egy új, nagy művészet, a világ legelső, legnagyobb művé- szete. A hatások e kiserelődéséről ír — igen szépen — a Nagy Képes Világtörténet most megjelent 15-ik füzeté. A mű 12 nagy kötetben lesz. Marczali Henrik egyetemi tanár szerkeszti. Egy kötet ára 8 forint. Kapható részletfizetésre is. Füzetenként is megjelent, egy héten egy füzet. Egy füzet ára 30 kr. Kapható a Révai Testvérek Irod. Int. R. T.-nál és minden hazai könyvkeres- kedésben. A közoktatásügyi miniszter e jelen művet az összes iskoláknak megvéte- lére ajánlotta.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓTULAJDONOS:

BÖLÖNI SÁNDOR.

Hirdetések.

Poharas sörkimérés.

Van szerencsém a t. közönségnek tudomására hozni, hogy

vasárnap, márczius hó 12-én,

összes helyi-égemben minden nap reg- gel legjobb minőségű sört fogok csa- polni.

Magamat a nagyérdemű közönség pártfogásába ajánlom.

Teljes tisztelettel:

Földes Miksa.

Eladó szőlővesszők.

I. Sima zöld őtások, Solonis alanyba őtva.

Piros Bakator	60 darab.
Kadarka	8 „
Járdovány	31 „
Erdei	104 „
Korai vegyes fehér és piros csemege fajok	60 „
Ripáriába őtott vegyes bor és csemege fajok	26 „
Ára drbjának 8 kr. Összesen 355 darab.	

II. Direkt termő York-maderia sima vessző ezre 8 forint.
Direkt termő York-madeira egy éves gyökeros vessző ezre 16 forint.
Európai sima szőlővesszők (Erdei, Olasz rizling, Piros bakator, Járdovány) ezre 5 forint.

Bölöni Sándornál,

Szilágy-Somlyón.

Eladó kerékpárok.

Egy db. teljesen új »Styria«

és két db. egészen jó karban levő

Bock-féle gép eladó

Szaplonay Sándor

gyógyszerész, Szilágy-Somlyón.

3 — 3

Hirdetmény.

Közhirre tétetik, hogy a sz.-som- lyói kaszinó 2 billiard asztalt, továbbá több évi újság csomagolásra használható papírt s néhány használt butordarabot 1899. évi márczius hó 12-ik napján d. e. 11 órakor árverésen elad; mely árverésre a venni szándé- kozók ezennel meghivatnak.

Az árverés a kaszinó helyiségében fog megtartatni.

Sz.-Somlyó, 1899. márczius 6.

Lukátsffy Ödön,
bizottsági elnök.

Eladó szőlő sima zöld ojtványok.

Nagyobbrészt Riparia portalis és Riparia selecta (nagylevelű) alanyon ezre csomagolva, vasutra szál- litva 65 frt 70 kr.

Bakator 5100, Járdovány 7000, Olasz rizling 2200, Oportó 1500, Carbenet franc 1400 drb.

Megrendelés esetén kevés előleget kér a

nagybányai gazdasági egyesület.

Amerikai zsebórák.

Jótállással, hogy a nickel színét nem vál- toztatja, szerkezete pontosabb és jobb, mint a legdrágábbaké.

Ára darabonként 3 forint. Jótállás mellett, míg a készlet tart, hozzá ezüstös óralánc 60 krajczár.

Önberetváló készülék.

Fox, valódi solingeni gyártmány, sok kiál- litáson kitüntetve, gyakorlás nem kell. Meg- vágás kizárva. Tiszta és lényelmes munka. Bőrbetegségtől megment. Tartós és pénz- megtakarító.

Darabja 3 forint. A penge *** csillagos aczélből és a többi részei alpacéből vannak. Egy külön penge hozzá 1 forint.

Megrendelhető:

POLLÁK SANDOR
főbizományosnál

BUDAPEST, V. ker. Kálmán-utca 17.
Gyűjtöknék 5 drb. után egy ingyen küldetik. 21—26

6 arany, 18 ezüst érem, 30 tiszteleti- és elismerő okirat.

Régi jóhírű diatetikus cosme- tikus szer (bedörzsölésre) az emberi test izmainak és inai- nak erősítésére

Kwizda Fluidja

kigyó-jegy (turista fluid.)

Eredményesen használva turisták, ke- rékpárok és lovagok által nagyobb turák után erősítésre és erőgyűjtésre

Árak 1/4 üveg 1 frt, 1/2 üveg 60 krajczár.

Csakis a fenti vedjegyes a valódi.

Kapható minden gyógyszerertárban.

Főraktár: Kreisapothek Korneuburg

(Bécs mellett.)

A név, ragjegy és csomagolás törvénye- sen védett.

29—1899. sz.

Árverési hirdetmény.

Alóírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel köz- hirre teszi, hogy a tasnádi kir. járásbíró- ság 1897. évi 5191. P. számú végzése követke- ztében Dr. Bácskay Albert ügyvéd által képviselt Revitzky Konrad budapesti lakos javára Helley János tasnádi lakos ellen 675 frt s jár. erejéig 1897. évi december hó 1-én foganatosított kielégítési végrehajtás ut- ján felülfoglalt és 1659 frtra becsült házi bu- torok, kerékpár és fegyverekből álló ingó- ságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a tasnádi kir. bíróság V. 398/6—1898. számú végzése folytán 675 frt tökékövetelés, ennek 1897. évi április hó 2. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 66 frt 53 krban bíróság már meg- állapított költségek erejéig Tasnádon, a végrehajtást szenvedett lakásán leendő esz- közlésére 1899. évi márczius hó 13-ik napjának délelőtti 10 órája határ- időül kitűzetik és ahoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a leg-

többet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingósá- gokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is foganatosíttatni fog.

Kelt Tasnádon, 1899. évi február hó 13-ik napján.

NÓTI GÉZA,
kir. bir. végrehajtó.

Több mint 50 év óta
sikerrel használtatik!

Az
ESZÉKI SPITZER-KENŐCS

és az
Eszéki Salvator-Szappan.

Valódi minőségben csakis
mint eddig, ezentul is

ESZÉKEN, felsőváros

DIENES C. J.-féle

gyógyszertárában

készül és megrendelhető. 1—15

Szeplőket

és
májfoltokat,

valamint az összes

bőrtisztítalan-

ságokat

biztosan eltávolít.

1 tégely valódi Spitzer kenőcs	35 kr.
1 üveg valódi Spitzer mosdóvíz	40 kr.
1 darab valódi Salvator-szappan	50 kr.
1 doboz valódi lyoni rizsper 3 szín- ben	50 kr. és 1 frt.
1 tégely kézpaszta	60 kr.

FIGYELMEZTETÉS.
Csak akkor valódi, ha a fenti törvényi- leg beiktatott védjeggyel el vannak látva és kéri a t. közönség csak a DIENES-féle eszéki kenőcsöt és szappant kéri és elfo- gadni

„A Földbirtokos Magyarország”

kiadóhivatala 5—5

Budapest, VIII, Ullői ut 6. szám által:

mindennemű jelzalogkölesönök —

a legújabb módzatok szerint — tel-

jes sikerrel, gyorsan eszközöltetnek.

Ajánlatokkal, prospektusokkal, fel-

világosítással készséggel szolgálunk.

1367—1899. kig. szám.

Pályázati hirdetmény.

Szilágyvármegye tasnádi járásában Nagy-Pacsal, Kis-Pacsal, Sz.-Pacsalusa, Usztató, Bajom és Csekenye községekből csoportosított nagy-pacszali kör- jegyzői állásra, melynek évi javadal- mazása a 403 frt 50 kr. tiszti fizetés, 181 frt 25 kr. jegyzői irnoktartás, 105 frt irodai és fuvarátalány, 51 frt faátalány, 30 frt 50 kr. sorozási költsé- g és 100 frt anyakönyvvezetői tisz- teletdíj beszámításával 871 frt 25 kr. készpénz, természetbeni lakás és a felek érdekében teljesített nagánmun- kálatokért a vármegyei szabályrende- letben meghatározott munkadíjak: ezennel pályázatot hirdetek.

Felhivom ennelfogva az ezen ál- lást elnyerni óhajtó okleveles jegyző- ket, miszerint az 1883. évi I. t.-cz. 6. §. értelmében felszerelt pályázati kérelmeiket a keresztlevél s az eddigi közszolgálatukat igazoló bizonylatok- kal felszerelten hozzám folyó évi márczius hó 20-ig annyival is in- kább beadják, mert a későbbben érke- zetteket hivatalból visszautasítandom.

A választás ideje iránt a pályá- zati kérelmek beérkezte után fogok rendelkezni.

A járási főszolgabíró.

Tasnád, 1899. február hó 21-én.

Bölöny Bálint,
főszolgabíró.

2—2

